

на учебник по география („Пълна математическа и физическа география“, Русчук, 1866.), изявява се и като добър общественик.

През 1859 г. в дописка до в. „България“ се разказва как „с голямо тържество и великолепие първий път тази година празнувахме паметта на Преподобните и Богоносни Отци наши Кирила и Методия“³. Слово произнася главният учител Спиридон Грамадов, а ученик се обръща към училищните епитропи с благодарност за усърдието им за учебните дела. През следващата 1860 г. Главната община взема решение да се построи ново, голямо училище, което да бъде наречено на името на Светите Седмочисленици⁴. Сп. Грамадов, заедно с Янко Диветаков, който учителства в града по същото време, са едни от инициаторите и дарителите за построяването на новото класно училище.

Още в началото на следващата, 1861 г., този сговор между епитропи, настоятели, учители и гражданство се разрушава и като че ли не се завръща до Освобождението. По този повод в. „България“ от 11 януари публикува следния апел: „Затуй се обръщам към вас мили мои съотечественици Джумалии и ви моля да дойдете в съзнание. Оценете доброто, което имахте и с нетърпението и несъгласието сте го изгубили. Дайте си един другиму ръка, съединете си училищата и махалите, бъдете както сте били и довини едно цяло...“⁵ Такова съгласие не е постигнато, за което съдим от дописка пак във в-к „България“ от 24 дек. 1862 г., която представя събитията в града по следния начин: „...И тъй със силата на мюзевеерлиците си речените контета, съединени от някои ръждясали чорбаджии, които са затынали за изгубения си чорбаджалък, разделили Джумаята на четири махали. Всяка махала си има по няколко чорбаджии, и сякой чорбаджия си има по няколко подлизници, денгубци и мекерета...И затуй г-н Спиридон като видял това, и понеже не восприе да стане мекере на тези контета и стари ръжди, та да слугува против съвеста си на техните каприции, оттегли ся от учителството, залови търговия и сега е в Цариград... От тогава ся мени половин дузина учители и не се намери според техния вкус.“⁶

Строежът на новата сграда се забавя поради ред причини. Жителите на града, по махали, наистина се оказват разединени по въпроса за училището. Срещнатата махала си наема свой частен учител, а долномахаленци строят свое училище. В дописка от 3 дек. 1862 г., подписана от „Долномахаленска общинка“, жителите ѝ с радост споделят как „Преди две години, и ний по подражание на околните градове и села, или пак да речем че от нужда, ний жителите от Долната махала в Ески Джумая като видехме, че общото наше градско училище стана твърде тесно на децата, а най-повече че е и малко далеч от махалата, и според туй ний прикани-